

N:o 180.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående årliga understöd åt förra poststationsföreståndaren Hedvig Sofia Clementeoff och poststationsföreståndaren Helena Aurora Clementeoff; gifven Stockholms slott den 15 april 1910.

Under återopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver civilärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen medgifva,

att förra poststationsföreståndaren Hedvig Sofia Clementeoff och poststationsföreståndaren Helena Aurora Clementeoff må en hvar under sin återstående lifstid af postmedel uppbära ett årligt understöd af 500 kronor, att utgå till Hedvig Sofia Clementeoff från innevarande års början och till Helena Aurora Clementeoff från månaden näst efter den, då hon afgår från innehafvande befattning såsom poststationsföreståndare.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas Riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Hugo Hamilton.

Utdrag af protokollet öfver civilärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 15 april 1910.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve TAUBE,
Statsråden: PETERSSON,
              HEDERSTIERNA,
              SWARTZ,
              grefve HAMILTON,
              grefve EHRENSVÄRD,
              MALM,
              LINDSTRÖM,
              NYLANDER,
              VON SYDOW.

Departementschefen, statsrådet greve Hamilton anförde:

Uti underdånig skrifvelse den 5 april 1910 har generalpoststyrelsen gjort framställning om beredande af årligt understöd åt förra poststationsföreståndaren i Svartöstad Hedvig Sofia Clementeoff och poststationsföreståndaren i Arvidsjaur Helena Aurora Clementeoff, hvilka inkommit med ansökning därom till styrelsen.

Innan jag går att redogöra för innehållet af ifrågavarande framställning, ber jag att få erinra därom, att den enligt nådigt bemyndigande den 5 juli 1907 tillsatta löneregleringskommissionen för post-

verket upptog frågan om beredande af understöd åt landtpoststationsföreståndare, som efter längre tids tjänstgöring afgår från sin befattning. I sådant afseende framhölls, bland annat, hurusom det ur flera synpunkter, ej minst ur postverkets, vore angeläget, att föreståndare för dylik poststation måtte, efter längre tids tjänstgöring, kunna afgå från sin befattning med understöd af postmedel. Ett sådant understöd ansåg kommissionen så mycket mer berättigadt, som dessa poststationsföreståndare fyllde en fullkomligt ordinarie uppgift inom postverket; för en del af dem, om också icke för flertalet, utgjorde till och med poststationens handhafvande den hufvudsakliga sysselsättningen.

Vid föredragning af ärendet inför Kungl. Maj:t uttalade jag, att jag funne det syfte, som kommissionen sålunda velat vinna, i hög grad behjärtansvärdt.

På hemställan af Kungl. Maj:t medgaf också 1909 års riksdag, att, då poststationsföreståndare, som varit anställd medelst personligt kontrakt, afgår från sin befattning efter att hafva tjänstgjort minst 25 år, finge, därest den afgångne visas vara i behöfvande omständigheter, till honom utbetalas årligt understöd med lämpligt belopp, dock högst hvad som motsvarar hälften af det arfvode, som senast utgått till honom från postverket. För ändamålet har i postverkets utgiftsstater uppförts ett särskildt anslag.

I sin berörda skrifvelse erinrar generalpoststyrelsen, att, då sökandena endast sedan år 1890 varit föreståndare för landtpoststationer, ingendera af dem sålunda i afseende å tjänståldern såsom poststationsföreståndare uppfyller omförmälda villkor för åtnjutande af understöd.

Beträffande sökandenas anställning i postverkets tjänst och deras lefnadsförhållanden i öfrigt har styrelsen meddelat följande.

Helena Aurora Clementeoff, som är född den 8 maj 1844, har varit förordnad såsom extra biträde vid postkontoret i Piteå i öfver 19 år. Under sin tjänstetid har hon på grund af förordnanden jämväl bestridt postmästartjänsten såväl därstädes som i Gällivare, Råneå och Öfver-Torneå i sammanlagdt öfver 2 år. Läggas härtill den tid af 10 år, hon tjänstgjort såsom enskildt postbiträde vid postkontoret i Piteå, samt de 20 år, hon innehafvt poststationsföreståndarbefattning — dels öfver 2¹/₂ år i Gällivare, intill dess postkontor öppnades där, dels öfver 8 år i Öfver-Kalix, dels öfver 5 år i Notviken samt dels slutligen från och med den 1 oktober 1906 i Arvidsjaur — har hon sålunda bakom sig en 49-årig tjänstetid i postverket.

Hedvig Sofia Clementeoff, som är född den 25 maj 1838, har före sitt antagande till poststationsföreståndare varit anställd såsom extra biträde vid postkontoret i Piteå 15¹/₂ år samt därförinnan öfver 9 år såsom postskrifvare därstädes eller sålunda tillhoppa 24 år 7 månader. Efter att sedan öfver 9 år hafva förestått poststationen i Gräbbestad, öfvertog hon från 1901 års början skötseln af poststationen i Svartöstad. Hennes sammanlagda tjänstetid uppgår sålunda till öfver 42 år.

Göromålen vid nämnda poststationer hafva, säger generalpoststyrelsen, varit af sådan omfattning, att desamma torde få anses hafva tagit föreståndarnas krafter fullt och helt i anspråk. Poststationen i Gällivare har sålunda på grund af den betydande rörelsen måst utbytas mot postkontor. Rörelsen vid poststationen i Arvidsjaur är också jämförelsevis mycket betydande, i det uppbörden för år 1909 uppgick till 5,410 kronor. Vid poststationen förekommer ett stort antal sidoposter, för närvarande ej mindre än 24 i veckan. Från poststationen utgå därjämte 3 landtbrefbäringslinjer.

Hvad beträffar poststationen i Gräbbestad, utgjorde uppbörden det år, då *Hedvig Sofia Clementeoff* afgick från poststationsföreståndarbefattningen, 3,677 kronor. Häraf framgår, att göromålen jämväl vid denna station varit af stor omfattning.

Poststationen i Svartöstad är visserligen icke i fråga om uppbörden af den betydenhet som sistnämnda poststation, men på grund af rörelsens omfattning i öfrigt vid poststationen anses densamma vara af ganska kräfvande beskaffenhet.

Beträffande sökandenas aflöningsförmåner meddelar styrelsen följande.

Hedvig Sofia Clementeoff har i egenskap af föreståndare för poststationen i Gräbbestad uppburit arfvode, under tiden ¹/₈ 1890—³⁰/₉ 1892 af 400 kronor och tiden ¹/₁₀ 1892—³¹/₁₂ 1900 af 540 kronor för år, äfvensom biträdesanslag af 180 kronor årligen under hela tjänstetiden därstädes. För skötseln af poststationen i Svartöstad har hon åtnjutit årsarfvode af 600 kronor samt biträdesanslag af 300 kronor för år.

Helena Aurora Clementeoff har såsom föreståndare för poststationen i Gällivare och Öfver-Kalix åtnjutit årsarfvode af 600 kronor. Vid poststationen i Gällivare kom därtill biträdesanslag af 600 kronor för år. För skötandet af poststationen i Notviken uppbar hon likaledes 600 kronor i årsarfvode, under det biträdesanslaget vid denna poststation utgick först med 300 kronor, men höjdes sedan till 480 kronor samt

för sista året till 540 kronor för år. Såsom föreståndare för Arvidsjaurs poststation åtnjuter Helena Aurora Clementeoff årsarfvode af 600 kronor samt biträdesanslag till lika stort belopp.

I egenskap af extra biträden hafva sökandena åtnjutit arfvode af 720 kronor för år hvardera, dock med undantag för tiden ²³/₃ 1871—²³/₃ 1874, då ersättning till Helena Aurora Clementeoff utgått med allenast 3 riksdaler i veckan.

Rörande sökandenas ekonomiska förhållanden meddelar generalpoststyrelsen, att, enligt af styrelsen införskaffade intyg, sökandena äga gemensam dispositionsrätt till en i Piteå stad belägen fastighet, taxerad till 9,000 kronor, hvilken fastighet emellertid, såsom varande af fideikommissarisk natur, icke får afyttras, äfvensom att Hedvig Sofia Clementeoff icke är taxerad för inkomst af kapital eller arbete, samt att Helena Aurora Clementeoff är taxerad allenast för inkomsten af sin poststationsföreståndarbefattning. Ingifna intyg utvisa också, att sökandena äro i behof af ålderdomsunderstöd.

Med hänsyn till den ovanligt långa tid af 49 respektive 42 år, hvarunder sökandena ägnat sina krafter odeladt åt postverkets tjänst, där de nedlagt ett helt lifs arbete och förvärfvat de bästa vitsord rörande det sätt, hvarpå de fullgjort sina ofta maktpåliggande sysslor, skulle det enligt generalpoststyrelsens åsikt vara i hög grad obilligt, därest de i afseende å ålderdomsunderstöd skulle befinnas sämre ställda än poststationsföreståndare, som visserligen tjänstgjort såsom sådana i minst 25 år men med i öfrigt betydligt kortare tjänstetid. Tvärtom håller generalpoststyrelsen före, att sökandena icke allenast på grund af den osedvanligt långa tjänstetiden utan jämväl med afseende å de mera kräfvande befattningar, som de före antagandet till poststationsföreståndare innehåft i postverkets tjänst, böra vara långt mera berättigade till understöd på ålderns dagar än poststationsföreståndare i allmänhet.

Hvad beträffar storleken af det understöd, som må böra tilldelas sökandena, skulle, säger styrelsen, därest de allmänna föreskrifterna angående poststationsföreståndare tillämpades i förevarande fall, sökandena allenast kunna erhålla 300 kronor för år hvardera. På grund af ofvan anförda förhållanden anser dock styrelsen ett belopp af 600 kronor skäligt.

Med stöd af det anförda har styrelsen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen att bevilja årligt understöd till belopp af 600 kronor, att utgå af postmedel, dels till Hedvig Sofia Clementeoff, som

med 1909 års utgång afgick från sin befattning, från innevarande års början räknadt och dels till Helena Aurora Clementeoff, då hon afgår från innehafvande befattning såsom poststationsföreståndare.

Efter nådig remiss har statskontoret den 12 april 1910 afgifvit utlåtande i ärendet.

Utan tvekan anser statskontoret fullt giltiga skäl föreligga att söka bereda pensionsförmån åt ifrågavarande båda poststationsföreståndare. Beträffande beloppet framhåller emellertid statskontoret, att det synes böra erfordras mycket starka skäl för att högre pensionsbelopp skall kunna ifrågasättas än det, hvartill bestämmelserna om årligt understöd åt poststationsföreståndare skulle föranleda. Emellertid låter det sig nog, säger statskontoret, icke förneka att i fråga om sökandena förefinnes tillfyllestgörande anledning till undantag i deras synnerligen långa tjänstetid, hvaraf den del, som tillbragts i annan, mera maktpåliggande befattning än såsom poststationsföreståndare, synes nära nog i och för sig tillräcklig att grunda rätt till understöd på ålderdomen. Med hänsyn härtill anser statskontoret visserligen skäl föreligga att icke obetydligt höja understödets belopp utöfver det, som med tillämpning af ofvanberörda bestämmelser skulle hafva tillkommit sökandena, men statskontoret kan dock icke finna tillräckligt, att pensionen bestämmes till samma belopp som senaste årsarfvodet eller 600 kronor. För sin del föreslår statskontoret såsom skäligt ett belopp af 500 kronor för hvardera af sökandena.

Departements-
chefens
yttrande.

Såsom generalpoststyrelsen framhållit, uppfylla Hedvig Sofia Clementeoff och Helena Aurora Clementeoff icke villkoren för åtnjutande af understöd från förutnämnda anslag. Emellertid har, såsom af utredningen i ärendet framgår, staten under mycket lång tid, 49 respektive 42 år, tagit deras arbetskraft i anspråk. Det synes mig därför skäligt, att, då de nu uppnått en ålder af respektive öfver 71 och 65 år, dem beredes ett understöd för deras återstående lifstid.

I likhet med statskontoret anser jag dock understödets belopp böra begränsas till 500 kronor om året.

På grund af hvad jag sålunda anfört får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen medgifva,

att förra poststationsföreståndaren Hedvig Sofia Clementeoff och poststationsföreståndaren Helena Aurora Clementeoff må en hvar under sin återstående lifstid af postmedel uppbära ett årligt understöd af 500 kronor, att utgå till Hedvig Sofia Clementeoff från innevarande års

början och till Helena Aurora Clementeoff från månaden näst efter den, då hon afgår från innehafvande befattning såsom poststationsföreståndare.

Till denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnade, att proposition i ämnet af den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skulle aflåtas till Riksdagen.

Ur protokollet:

Carl G. Edman.
